

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PAL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kóziatok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. szám.

PUSZTASZER...

A magyar nép ezrei vonultak vasárnap kegyeletes szent emlékekkel Pusztaszerre... ott született meg magyar alkotmányunk, melyet őseink drága vérével pecsételt meg; ott lett a törzsekből egységes nemzet, melynek vezérért Árpádot paizsra emelve ismert el az ország első fejedelmének...

Ezer év tünt le azóta az idők végtelenébe; ezer év... olyan szám a nemzetek történetében, milyennel Európában Magyarországon kívül egy nemzet se dicsekedhetik...

És önkénytelenül feltámad bennünk a kérdés: Talán ezt az ezeréves létjogot irigyelik tőlünk, a későbbi keletkezésű idegen nemzetek, hogy olyan ádáz dühvel, kérlelhetetlen haraggal, — oktalan ellenségeskedéssel vetik magokat minden alkotásunkra, minden törekvésünkre, minden vagyonunkra és a legszentebbre, legbecselebberre: *alkotmányunkra is?*...

Tekintsünk vissza a multba! Fordítsuk szemeinket Pusztaszerre, honfoglaló Árpád vezérünk dicsőséges alakjára, mely ott úgy magaslik ki a szép magyar Alföld rengő délibábjából, mint az eget verdeső szikla, a pázsitos völgy öléből...

Hazát, nemzetet alkotott nekünk ott a független magyar földön, ott az áldott föld pusztasíkján, hol arany kalászkok ringatóznak a hatalmas magyar folyam, a szép Tisza partjain...

Vérével termékenyítette és szentelte meg e földet nekünk és az ő nemes vérenek nyomán csirázott és kelt ki a magyar alkotmány, mely ezer éves támadásoknak, harcoknak és küzdelmeknek mind a mai napig, hősiessen és dacosan, de szilárdul ellent tudott állani...

Ezt a kincsekkel telített, áldást termő földet a négy folyamával, hármas halmával Árpád apánk szerezte meg nekünk ezer év előtt és négy századon át az ő fiai és unokái, az ő testéből lett testek, véréből sarjadzott vérek kormányozták és tartották fenn.

Akkor is csak magunkra voltunk, — ma is csak magunkra vagyunk hagyatva...

Akkor is csak magunk, — ma is csak magunk ünnepelelünk...

Pedig ez nemcsak a magyar-

ság, — ez az egész művelt Európa fenséges ünnepe! Sőt túl a nagy Oceánon is ünnepelni kellene azt a napot, mely az egész emberiség művelődésének egyik legnevezetesebb és legszentebb mozzanatát képezte; itt pecsételte meg a magyar azt az örökéletű, elvitázhatlan és az időközön is győzött nagy igazságot: hogy fejedelem és nemzet egyenlő jogokkal, tehát egyenlő kötelezettségekkel is bír.

És mégis magunkra maradtunk nagy ünnepünkben... mostani fejedelmünk, Szent István koronájának apostoli felkent viselője nem jött el hozzánk, nem jött le közénk, velünk ünnepelni...

Pedig az ezer éves alkotmány azért adott neki a nemzettel egyenlő jogokat, — hogy a nemzettel együtt, annak kötelezettségeit is viselje, annak örömeiben és bánatában, ünnepében vagy gyászában egyenlően osztozzék...

Am azért mi nem állunk magunkban... velünk a magyarok nagy Istene, a ki ezer éves küzdelmeinkben, legnagyobb megpróbáltatásaink közepette is fellettünk örökösödött áldó jobb kezével és nem engedte, hogy ez a nemzet mely vérevel áztatta meg hazájának minden parányi rögét, elpusztuljon a föld színéről...

Letörhetnek, letiporhatnak, lenyügözhetnek, lebilincselhetnek ideig — óráig; ámde Árpád nemes vére itt buzog még ereinkben; őseink erénye nemzedékről-nemzedékre öröklődik... a nemzeti erő, a nemzeti öntudat, elszendereg, elül bár bizonyos időszakokban, de ha megmozdul a szellő, ha a nagy vésznek, a végső pusztulásnak ébresztő vihara felzug, — akkor megrázzuk a ránk erőszakolt bilincseket, széttejjük a rabláncokat, fegyvert kovácsolunk a kaszákból, — ágyukat öntünk harangjainkból... ifjakká lesznek a vének, — hőssé a gyermekek és a legelső hívó szóra milliók támadnak a föld alól megvédeni, megoltalmazni azt a földet, azt az alkotmányt, azt a szabadságot, melyet Árpád apánk, dicső vezérével, megszentelt vérével nekünk ezer év előtt dicsőségesen megszerzett...

Heten voltak a vezérek — ezer év előli; most is heten vannak!

Azok megszerzték nekünk vérével e földet, ezeknek szent

örökük e földet nekünk megtartani, ha kell vérük áran is...

Ne alkudozzanak, ne kérjenek, ne kolduljanak! Nekünk nincs mit *alkudozni*, mert nincs már *eladni* valónk; nincs mit *kérni*, mert jogunkban áll *követelni*; nincs miért *koldulni*, — mert ha a magunkból ki nem forgatnak, lesz annyi *feleslegünk*, hogy még mi juttathatunk belőle bőven másoknak...

És ha ez így lesz, — ha ez így lenne, akkor nyugodt lehet *a mai hét vezér*, mert azt a régi magyar népet találja majd támaszul maga mögött, mely Árpád véréből sarjadzott és mely a hét vezérrel együtt — az ezer éves Magyarországot megteremtette és azóta is vésszel, viharral dacolva minden ármánnyal, minden szuronnyal szemben fenntartotta...

Szent kegyelettel ünnepeleljük Árpád apánk és vezéreinek emlékét — és szent bizalommal várjuk mostani vezéreink újabb honszerzését...

Deréki Antal.

Szervezkedjünk.

Ugron Gábor a „Magyar Nemzet”-ben szervezkedésre hívja fel a függetlenségi és 48-as pártot. Nagyfontosságú cikkében a többiek között a következőket írja:

A nyár végződik. A mezei munka apad. Népünknek lesz érkezése *Haladéktalanul meg kell kezdeni pártunk szervezését.*

Hallom, a 48-as függetlenségi párt szervezve van. Ez önámítás. Van szervezettel a mostani választók között és a jelenlegi kerületekben. Ez is hiányos, rögtönzött, megbomlott, elhanyagolt, mert a választások óta alig törődött valaki vele.

Az általános választói jog a községek keretében fog érvényesülni és nem a kerületeknek székhelyén. A szavazást a községben ejtik meg és nem a központon. Nem zárt sorok fognak ütközni a csata helyén, hanem szétszórt kis csoportok döntenek, amiket nem lehet egy-két embernek összetartani, vezetni, hanem minden apró csapatnak tudnia kell önállóan cselekedni. Hogy erre képes legyen, szükséges, hogy arravaló helyi vezért kapjon; a vezérnek segédjei legyenek. Megváltozik a képviselőválasztásoknak egész technikája, szelleme, vele a részletek és kivétel. Mások lesznek a döntő személyiségek, mert sokan lesznek. Egy két választási bizottság nem lesz elég. Vagy sok ilyen bizottságot kell kiküldeni, vagy vándorlóvá kell tenni, hogy községről községre szálljon és szedje

a szavazatokat. A választási székhely befolyása megtörik, a részletek, a faluk, tanyák kerülnek felül. A központi vezetők kezéből kihullnak a községek és felülkerekednek a helyi tényezők, a bíró, jegyző, földesur, pap.

A függetlenségi párt tudja meg, hogy minél több a választó, minél számosabb helyen történik a szavazás, annál bizonyosabb, hogy azon párt fog győzni a kerületben, az országban, amelyik legjobban, részletesebben van szervezve, vezetve a községekben is. Mert a győzelem attól is függ, ki fogja megnyerni az eddig távoli, tehát elmaradó választókat és ki mellett szállnak harcba az új választójogosultak.

Minden vármegyének függetlenségi pártja, minden kerületnek képviselője lásson a függetlenségi polgároknak községenkénti szervezéséhez, mert az általános választásoknak kimenetelére nagy befolyása lesz annak, hogy ezen év végén a megyei tisztújításon képesek leszünk-e a még ellenséges elemeket kiverni az önkormányzat hatalmából. Amíg ellenséges vagy idegen kézben vannak a vármegyék, addig a föld nem biztos többségünk talpa alatt.

Alakítsunk székely társaságokat!

A Székely Társaságok Szövetségének Szamosújvári közgyűlésén elhangzott riadója visszhangra talált egész Erdélyben. Régen tapasztalt lelkesedéssel indult meg a szervezés munkája, s általános érdeklődés kíséri minden vonalon a harci készülődést.

A szövetség elnöksége minden lehető elkövet, hogy a téltelenségéből felrázott társadalom érdeklődését ébren tartja, s e célból megkezdte a székely társaságok szervezését azokon a vidékeken, amelyeken az eddigi kísérletek eredménytelenek maradtak.

László Gyula, a szövetség ügyvezető alelnöke a napokban körutrá indult, hogy Csik-, Háromszék- és Udvarhely vármegyék gőcpontjain megkezdje a szervezés nagy munkáját. Csikszereében, Csikszentdomokoson, Gyergyószentmiklóson, Székelyudvarhelyen, Székelykeresztúron, Parajdon, Kézdivásárhelyen, Kovászoan, Baróton, és Hétfaluban szándékozik a közügyek iránt érdeklődőket egy csoportba összehozni a nemzeti ügy érdekében.

Utazása előtt az elnökség következő körlevelet küldötte a nevezett helyek vezérfeleihez:

A szamosújvári székely gyűlésnek egyik határozata az, hogy a Székely társaságok magában a székelyföldön sietve megalakítandók és működésbe hozandók.

Erdély birtoklásáért céltudatos és elszánt harc indult meg. Mindazáltal azt a nemzeti tusát, amelyet a

magyar társadalom egyre szélesbülő rétegei önfeloldozással vivnak, a legközvetlenebbül érdekelt székelység közömbösen nézi.

Pedig «mi vagyunk az utolsó generáció — mondotta az erdélyi részek egyik kiváló vezérpolitikusa, gróf Bethlen István — mely ezt a harcot a javunkra döntheti el s ha mi is elkésünk, Erdély elveszett.»

Sajnosan tudjuk, hogy a Székelyföld politikai és társadalmi viszonyai általában nem kedvezők. Ez azonban mégsem lehet akadály a hazafiai köteleesség teljesítésének amely felül áll a helyi és az egyéni érdeken. Mert ez a kérdés halasztást immár nem tűr. Parancsolja mindnyájunknak a kölcsönös megértést, az összetartást, az egységes erőnek és hatalomnak érvényesítését minden dologban, ami a magyar nemzet érdekében kapcsolatotban áll.

Megnőtt a nemzetiségek ereje. Negyven esztendőn keresztül tétlenül néztük a szervek láncolatának kiépülését kompakt egésszé foglaltsát. Felelmesen nagyra nőttek, mi alatt mi egymás közt dulakodtunk és már elbizakodottan éreztetik valunk erejüket.

Nincs más eszköz ez ártalmas elhatalmasodásnak megtörésére, mint hasonló szervezkedés és erőltömrítés a magyar társadalomnak.

Ha ez sikerül miénk a győzelem. Mert a magyar társadalom kulturailag és gazdaságilag ma fejlettebb, a magyar nép szellemi fölénye nyilvánvaló és ha ez összefog, nagyobb intellektuális erőt kell képviseljen, mint az ellenség.

Csak megértse mindenki, aki magyar és hazafi ebben az országban. Kérjük melyen tisztelt uraságotat méltóztassék ott a Székely Társaság megalakítására, vagy felújítására a kezdő lépéseket megtenni.

Szövetségünk ügyvezető alelnöke László Gyula ur folyó évi szeptember hó folyamán fel fogja keresni. Méltóztassék a jelzett nap estéjére a Székely Társaság alakuló gyűlését összehívni.

Mi László Gyulát megbiztuk, hogy a szükséges utasítást megadja és a célt és a feladatokat ismertesse.

De hazafias készséggel állunk bármikor szolgálatukra.

Marosvásárhely 1907 augusztus 30

Deák Lajos Máthé József
kir. tan. elnök. titkár.

ÓDA.

Kossuth Lajos születésének 105-ik évfordulójára írta: Dr NAGY GYÖRGY orsz. képvis.

Hát élt Kossuth? Hát nem mese,
[nem álom]

Az ő szabadságért vivó kora?!
Mese, melyet siralmas éjszakákon
Egy szolgánép vigaszul álmoda?
Oh élt Kossuth! Volt fényes az

[égboltunk,
Való, hogy a szabadságért harcoltunk.
Nem álom és nem kitalált rege
A vértanuk, a hősök élete.

Oh élt Kossuth! A nemzettemplomának
Felkent, dicsőséges főpapja volt,
A hívek szent szavára hajolának
Szavában a szabadság lelke szólt!
Ima csendült meg millióknak ajkán,
Mikor erőt vett a zsarnok hatalmán
S a koronát, amely a nemzeté
A bitórló fejről levéve!

Oh szép idők! A mikor vérrrel irták
A csodaszép hőskölteményeket,
Honvédfiukból hős halállal lettek
A névtelen félistenek.
Csodás idők! De gyorsan véget értek,
Nem volt áldása a kiömlő vérnek.
Ma is sötét van. Nincsen napsugár.
S a nemzet ma is *Üzenetre* vár.

Mit várunk mindig még az üzenetre,
Hogy elfogyott a Kossuth regimentje?
Mit várunk még? Miért nem megyünk?
Vagy a szabadság nem kell már
nekünk?!

Nem az Kossuthnak igaz katonája,
Ki menne, csak az üzenetet várja.
Amíg csak mennénk, de nem indulunk
Az ígért földjére nem jutunk!

Induljunk hát! Előre büszkén bátran!
Szívünk verése riadót dobol.
Utunk ne állja kishitű lemondás,
Vissza ne tartson százezer pokol!
Előre! harcba Kossuth regimentje
A diadalig tartó ütközetre!
Hitvány, ha addig megpihen a kar,
A míg szabaddá nem lesz a magyar!

Lapzárta előtt.

A kiegyezés tárgyalásairól olyan ellentétes hírek keringnek, hogy azokból ezidőszertint még lehetetlen tiszta képet alkotni.

Hétfőn ő felsége Ferenc Ferdinánd trónörökös kihallgatáson fogadta; majd utána a trónörökös fogadta Beck báró miniszterelnököt. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, kit táviratilag Bécsbe hívtak, kedden reggel érkezett meg oda. Kedden ő felsége előbb Beck báró osztrák, majd Wekerle Sándor magyar miniszterelnököt fogadta hosszas kihallgatáson. Kihallgatás után az összes magyar miniszterek tanácskozássra gyűltek össze és elhatározták, hogy Andrassy Gyula gróf kivételével még délután 5 órakor visszautaztak Budapestre. Andrassy grófot ő felsége szerdán délelőtt külön kihallgatáson fogadta.

A kiegyezési tárgyalások az osztrák kormány által csaknem az utolsó pillanatban támasztott követelések miatt ismét holt pontra jutottak; a tárgyalások fonalá megszakadt, a magyar miniszterek hazautaztak; mint hírlik a kiegyezési tárgyalásokat október elején folytatják majd Budapestben, hova akkor a bécsi miniszterek lejönnének. A bank és kvótakérdés képezik a holt pontot, a melyen eddig nem tudtak túlhaladni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Előfizetési felhívás.

E hó végével új negyedéves előfizetést nyitunk lapunkra, a mely — mint erről t. olvasóközönségünk meggyőződhetett — több kiváló politikuskunk nagybecsű munkálkodásával is jelentékenyen erősbödött tartalmában.

Minden aktuális politikai és társadalmi küzdelemből teljes tárgyilagossággal kivettük részünket és hívek maradtunk zászlónkhoz, melyre a szabad és független Magyarország jel-szavait tüztük ki és ez elveink érvényre juttatására kérjük ezentúlra is hazafias támogatásukat.

Az új évnegyed október 1-én veszi kezdetét és belépő új előfizetőinket is részesítjük azon meglepetésben, melyet karácsonyi számunkra tartogatunk.

Az előfizetési árak a lap honlkozatán találhatók.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

— **Kossuth Lajos születés napja.** Ezelőtt 105 esztendővel Monok egéről egy fénylő csillag szállott alá a földre; a legszebb, a legragyogóbb csillag! A szabadság csillaga! Ezelőtt 105 évvel szeptember 19-én született a jobbagyság megváltója, a magyar szabadságjogok lánglelkű harcosa: *Kossuth Lajos*. Emlékezzünk és ünnepeljünk e napon! Szálljon lelkünk a multba vissza és annak fényéből, melegéből merítsen erőt; a jelenre és a jövőre! Olvasóinknak mi

ünneppé szenteljük e napot az-zal, hogy legelsőbben közöljük lapunk illusztris munkatársának *Dr Nagy Györgynek* e napra irt remek ódáját, melyet ma Sepsiszentgyörgyön, az ünnepélyen Csia Pál fog szavalni.

Emlékezzünk és ünnepeljünk székelyek!

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy Mezőssy államtitkár Darányi miniszter a székely erdők helyszíni megvizsgálására már a jövő században leküldi.

Mondják, hogy a „Bömbölő” átalakult *„Kossuth Lajos asztaltársasággá”* és ezután minden hazafias ünnepélyt fényesen meg fog ünnepelni;

Mondják, hogy a községi iskola tanácstermének felszerelésre, legközelebb könyvradományokat gyűjtenek;

Mondják, hogy a községi iskolások tagjai a tanácskozások idejére hazulról visznek magukkal székelt, mert a város nem ad;

Mondják, hogy a községi tanítók a szeptember 1-én esedékes fizetésüket, már jövő év július 1-én megfogják kapni;

Mondják, hogy egy „anító” Be-tegh Pál üzletében egy ropogós, új száz koronást váltottott és e miatt titkos rendőri megfigyelés alá helyeztetett;

Mondják, hogy a sepsiszentgyörgyi Székely kiállításra városunk deficitjét tüzmentes szekrényben is elküldötte;

Mondják, hogy vasárnap az országos „Árpád ünnepély” alkalmából, városunk összes ablakai fényesen ki voltak világítva;

Mondják, hogy városunkban a „Tulipánszövetség” fiókjá, nagy házi ipari bazárt állítottott fel.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **Gróf Majláth erdélyi püspök** ő nagyméltósága e hó végén városunkba érkezik s úgy itt, mint a Sövidéken bérálni fog. A lánglelkű főpásport hívei nagy szeretettel várják.

— **Megyei gyűlések.** Vármegyénk állandó választmánya e hó 20-án délelőtt 9 órakor, — az erdészeti bizottság hétfőn 23-án délután 3 órakor — a számonkérőszék szerdán 25-én délelőtt 9 órakor tartja gyűlését. A megyei közgyűlés pedig pénteken október 4-én délelőtt 9 órára tüzetett ki.

— **Ugron Ákos** vármegyénk közszeretben álló főispánja, október hó 5-én Aradra utazik, hogy az ott tartandó székely nagygyűlésen részt vegyen, melyen Dr Kovácsy Albert és Dr Damokos Andor alispán is jelen lesznek.

— **Erdélyrészi vásárok.** Csütörtökön szeptember 19-én Szilágynagyfalú; pénteken Brulya, Csernátfalu, Egerhát, Hosszúfalú, Óláhlapos; 21-én Alsórákos, Bánfuhunyad, Bethlen szentmiklós, Dobra, Erzsébetváros, Görösön, Hódos, Lekencze, Pojana, Zernest; 22-én Abrudbánya; 25-én Alsóvenicze; 26-án Bereczk, Hidalmás, Medgyes, Zám; 27-én Magyarlapos, Monor, Szék, Szilágyosmlyó; 28-án Retteg; 29-én Brád, Csikszere, Etéd; 30-án Bonyha, Fekete-halom, Gyulafehérvár, M. Oroszfalu, Nagysink.

— **Beküldetett.** Némely utcákban a villamvilágításhoz lefektetett cölöpök számára, nappal a gödröket megassák, de idő hiányában a cölöpöket nem állítják fel, hanem a gödröket fedetlenül hagyják éjszákára, a mi a beálló sötétségben — világítás híján — a járókelő közönségre nézve elég veszéllyel jár. Az aszfaltban elhelyezett vaslemezek pedig olyan nagy rendtelenségben vannak, hogy a hét folyamán már majdnem két baleset is történt a Kossuth utcában. Felhívjuk

erre az illetékes tényezőök figyelmét, mert talán a lakosság érdeke is megkivánná, hogy az ilyen veszélyeknek kitéve ne legyen, melyeket egy keves jóakarattal könnyen meglehetne szüntetni.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Novák János székelyudvarhelyi kir. törvényszéki telegkönyvi átalakító díjnokot, a székelyudvarhelyi kir. törvényszékhez, — Tóthmayer István oklándi kir. járásbíró-sági telegkönyvi átalakító díjnokot a székelykereszturi, — Paulitsky Sándor debreceni kir. ügyészségi díjnokot és Sipos Béla szászrégeni kir. járásbíró-sági telegkönyvi átalakító díjnokot az oklándi kir. járásbíró-sághoz irnokokká nevezte ki.

— Szintársulat városunkban.

Heves Béla szingagzató arról értesít bennünket, hogy előadásainak sorozatát városunkban október hó 5-én kezdi meg; bérletre előjegyezni lehet Sterba-dön nagytözsdejében, a Kossuth-utcában; a bérlet eszközölésével Rónai Imre titkár van megbízva, a ki legközelebb már ideérkezik és személyesen is tisztelni fog a közönségnél.

— **Hiteliszövetkezetek bajai.** Sok szó folyt a mult hetekben a fővárosban gombamódra elszaporodó hiteliszövetkezetek megingott fizetőképességéről és a kisebb bankok veszedelméről, melyeket a nagyobb pénzintézetek, mint nem reális intézményeket vonakodtak továbbra is támogatni. E hírekről azonban a vidéken téves nézetek és vélemények alakultak ki, melyeket itt helyreigazítani az érdekelt közönséggel szemben is kötelességünknek tartjuk, mert az Országos hiteliszövetkezet helyi fiókját is érinti. A fővárosi lapokban nem az ilyen szilárd alapon nyugvó országos szövetkezetekről, hanem holmi kisebb magánbankokról és tisztán spekulációra kevés tőkével alakult hiteliszövetkezetekről volt szó és így ez a minden tekintetben reális, erős alapú Országos hiteliszövetkezetre, melynek helybeli fiókjá oly áldásosan működik, egyáltalán nem vonatkozatható. Az országos hiteliszövetkezet az állami pénzintézetek szilárdságával bír es a netalán vele szemben felmerülő bizalmatlanság minden alapot nélkülöz.

— **A Colosseum Projektograf színház,** mely szombat óta az alsópiactéren rendezti előadásait, eddig közönségünk részéről nagy látogatottságnak örvend, a mi azt bizonyítja, hogy városunkban eddig e nemben látott hasonló vállalatokat minden tekintetben fölülmulja; már maga az óriási arányokban épült, kényelmes ülőhelyekkel és a modern kor színvonalán álló díszes helyiség is kellemes benyomást gyakorol a belépőre. A saját gépezetével előállított villamvilágítás a képek tisztaságát, plasztikus kidomborodását eredményezi, a bemutatott képek pedig úgy nagyságra, mint eredetiségre és kivitelre nézve valódi élvezetet nyújtanak. „A hamupipőke”, „A kezdő automobilista”, „A lepkeánc”, „A svájci téli tájképek” stb. valóban művészi felvételek és annál inkább érdemesek a megtekintésre, mert a képek vetítése oly szilárd, hogy a szemnek nincsenek ártalmára.

— **Athletészek.** Az igazságügyminiszter Constantinescu Viktor lugosi törvényszéki aljegyzőt a székelyudvarhelyi törvényszékhez helyezte át.

— **Közgyűlés.** Az udvarhelyvidéki unitárius lelkészörök f. hó 11-én a derzsi egyházban szépen sikerült gyűlése volt. A gyűlést Ajtay János, ez a lélekember, mint köri elnök nyitotta meg. Elnöki megnyitóját nem sablonos megnyitó volt. hanem kortörténeti esszé, tanulmány, melynek keretében érintve volt minden oly mozzanat, mely uralja a mai kort. Többek között az 1848. XX. t. cikk megvalósítása, a lelkészek korpótléka, melyért megvan közvéleményben, sajtóban egyaránt a harc. A gyűlés osztatlan véleményét tolmácsolta Sándor Gergely derzsi lelkész, indit-

ványozván, hogy elnöknek buzgó, 10 éves munkásságát, a kollegialitás és szeretet ápolásáért jegyzőkönyvi köszönet mondassék, most a 10 éves évforduló alkalmából is. Kimondatott az is, hogy a 10 év alatt tartott felolvasások, egyházi beszédek gyűjtesenek össze. Bizottság küldetett ki az egyh. község történelmének megírása módozatainak megállapítására. E bizottság feladata az is, hogy felvegye munkakörébe azt, hogy az egyház-községek történelméhez templomok s egyház épületének képei is bevétesenek. A biz. tagjai: Demeter Dénes, Pál Ferenc és Ürmösi József. A lelkészi korpótlék mozgalma tanulmányozása céljából kiküldettek: elnök Ajtay János, Demeter D., Ürmösi J., Ürmösi K. lelkészek Elnöki jelentés kapcsán tudomásul vétetett, hogy a néhai Benczedy Gergely alapra a 20 K befizetett, családja a részvét-iratért köszönetet mondott meleghangul levélben. A jövő gyűlés helyéül megnevezetett Homoródszentpéter. Gyűlés után társasbéd volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el. A társaság a legjobb hangulatban alkonyatig együtt mulatott. *Homoródi.*

— **Új földrajz.** Kertész Albert által írt „Udvarhelyvármegye földrajza a földrajzi alapfogalmakkal” második kiadásban most jelent meg. A könyv javítva és némely helyeken át dolgozva teljesen az új „Tantervhez” van alkalmazva. Kapható a szerzőnél és a helybeli könyvkereskedésekben. Ára 60 f.

— **Bérmáltak anyakönyve és bérmálási cédula** kapható a Betegh Pál és Társa nagy egyházi és iskolai nyomtatványraktárában Székelyudvarhely, Kossuth utca 31. sz.

— **Fontos kuriai határozat.** Egy konkrét esetről kifolyólag a királyi Kuria, a két alsóbírói ítélet megváltoztatásával kimondta, hogy a nő a férjét más világrészbe, a hová ez önként tette át lakását, követni nem tartozik és így az Amerikában lakó férj, a házassági törvény 77. szakasza alapján nem indíthat válókereket, mert az asszony a visszatérésre irányuló bírói meghagyásnak nem tartozik eleget tenni.

— **A kézdivásárhely—berecki vasut megnyitása.** A brassó—háromszéki vasut kézdivásárhely—berecki vonalának műtanrendőri bejárása és ünnepélyes megnyitása szeptember 10-én tartott meg.

— **Eljegyzés.** Jakab István székelykeresztúri kereskedő eljegyezte Zakariás Ilonkát, Dr Zakariás János orsz. képviselő és lapszerkesztő leányát Brassóból.

— **A mádэфalvi—gyergyószentmiklósi vasuti vonal** építési munkálata már teljesen befejeztetett és e hó 4-én egy 14 waggonból álló, zöld galyakkal és virágokkal feldíszített tehervonat tette meg rajta az első utat. A vasutvonalat véglegesen október 20-án adják át a közforgalomnak nagy ünnepségek keretében, a melyekre Kossuth Ferenc minisztert vagy képviselőt Szerényi államtitkárt is várják.

— **Halálozás.** Demeter Imre, 48-as honvéd, gyergyói róm. kath. kántor, nyugalmazott tanító, életének 78-ik kantsorságának 55 ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 17-én délelőtt 10 órakor történt, karsársai és nagyszámu közönség részvételével.

— **A lépfene terjedése ellen.** A földmivelségi miniszter felhívta az összes megyék alispánjait, hogy az alárendelt hatóságokat és közegeket a lépfene elterjedésének megállítására szükséges eljárásra utasítsák és törekedjenek arra, hogy az állat tartó közönségnek a lépfene fellelése és az ellen történt védekezés tekintetében meglevő téves fogalmak helyes utra tereltesse. Egyben utasította a miniszter az alispánokat és a közönséget arra is, hogy a lépfene marha husának elogyasztása, bőrének lehozása ko-

moly veszedelmekkel jár és az e tekintetben mutatkozó szabálytalanságot mint kihágás a törvény teljes szigorával fogják büntetni.

— **A főispán győzelme.** Marosvásárhelyről jelenik, hogy a függetlenségi párt győzelme vármegyeszerte leirhatatlan lelkesedést keltett. A nyaradszeredai függetlenségi párt Losonczy Miklós elnöklésével tartott értekezletén határozatban fejezte ki örömet a győzelem felett és táviratban üdvözölte Andrassy és Kossuth minisztereket, Ugron főispánt és Gal Sándor orsz. képviselőt. A főispán az ország különböző részeiből számos üdvöző táviratot kapott. A szétvert autonom-párt most Bécsbe készül, hogy a királynál kihallgatást eszközöljön ki és a belügyminisztert meg a főispánt befektítse. Ugron főispán Reicher főszolgabíró alispánhelyettes ajánlatára Korossy György szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá, Korossy Béla közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki, Reicher Aladár helyébe pedig Gergelyi Sándor szolgabíró főszolgabíróvá nevezte ki. Az egyes járásokban a főispán a szolgabírák beosztását megváltoztatta. E hónap 21-én a közigazgatási bizottság ülést tart.

— **Borzalmas családi tragédia.** Litvay János, a kolozsvári országos Karolina-kórház élelmezési tisztje, a kórházi vállalkozóval szövetkezve, ez év július óta az élelmiszerek szállításának elszámolásánál nagyobb fokú visszaéléseket követett el, miért a vallás és közoktatásügyi miniszter szigorú vizsgálatot rendelt el ellene. Egy kolozsvári lap az ügyet nyilvánosságra hozta és Litvay János nagy szegényében nemcsak a saját, de az egész családjának az életét is kioltotta. Szombaton este 9 és 10 óra között úgy ő, mint neje Wagner Julia és gyönyörű két leánya Ilona és Zsuzsa előbb ciankolinos strichnin mérget vettek be, azután az előre elkészített köteleknél fogva a lámpa vasakra felakasztották magukat. A Litvay-családot Kolozsvár társadalmában minden rétegeben szerették és becsülték és szomorú haláluk általános részvétet keltett városzerte. Megdöbbenve alunk mi is e katasztrófa előtt, mert beteg társadalmunk nagyon elszomorító képe az, hogy az apa bünéért egy virágzó, szép magyar család a megvetés helyett inkább a megnyugtató halált keresse.

— **Az országos Árpád ünnep.** A Szeripusztán, az évezredes templom romjai mellett áll honalapító Árpád millenáris emléke. Itt folyt le az ünnepelés, mely a nemzeti hődotának hatalmas megnyilvánulása volt a honalapító emléke iránt. Az emlékmű két oldalán sátrak voltak felállítva a küldöttek részére. Előtte diszkapu volt, közepén a következő felirással: „Árpád apánk ne féltsd ősi nemzeted.”

Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött, de már a kora reggeli óráktól kezdve egymásután érkeztek kocsikkal és szekerekkel a környék lakói, úgy, hogy már 9 óra tájban valóságos kocsitábor vette körül az ünnepély színhelyét. Günther Antal igazságügyminiszter kíséretével Szegedről különvonattal reggel hét órakor érkezett Kistelekre, ahova nyolc órakor rohogott be a küldötteket hozó budapesti különvonat is. Kistelekről az ünnepelő közönség fogadatokon hajtatott a mintegy ötnegyed óra távolságra levő Szeripusztára.

Az emlékművet ekkor már beláthatatlan néptömeg vette körül, mely valóban festői képet mutatott. Közvetlen az emlékmű körül helyezkedtek el ragyogó díszmagyarban a törvényhozás tagjai, a törvényhatóságok kiküldöttei és a különböző küldöttek, melyek között vármegyénk képviselőiben Damokos Andor alispán és Dr Kovácsy Albert orsz. képviselő is jelen voltak.

Az ünnepély délelőtt 10 órakor vette kezdetét, mit csendes mise elő-

zött meg, melyet Várhelyi József szegedrókusi plébános végzett. Mise után Várhelyi József szentbeszédet tartott, amely után Dr Kelemen Béla főispán, rendezőbizottsági elnök rövid megnyitó beszédet tartott, üdvözölte a megjelent küldötteket és felolvasta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternek az ünnepélyre érkezett következő táviratát:

„Árpád honfoglaló nehéz örökséget hagyott reánk, melynek megtartásáért most egy ezredév után is egész erővel kell küzdeni. Meg kell védeni most is a szeretett hazát és újra fel kell építeni a magyar állam erős várát az örökéletű nemzet számára. Lelkemmél Pustaszteren vagyok és minden csepp véremmel követem én is e fogadást.”

Barabás Béla tartotta meg ezután az ünnepi beszédet, melyet a közönség szünni nem akaró nagy lelkesedéssel fogadott, utána Szalay Károly főgimnáziumi tanár, rendezőbizottsági titkár, elszavalta „Pustaszteren” című költeményét. Cicatricis Lajos kir. tanácsos, Csongrád vármegye alispánja, rendezőbizottsági alelnök rövid záróbeszédében köszönetet mondott az ünnepelő közönségnek megjelenéséért, kérve a magyar népet, hogy ne aludjon ki soha szívében a honfoglaló ősök kegyeletéből táplálkozó hazafias érzések melegsége.

Az ünnepélyt a szegedi egyesült dalárdák szöze zárta be, mely után a millenáris emlékmű megkoszorúzása következett.

Délután 2 órakor a küldöttegek sátraiban közös ebéd zárta be az emlékezetes szép ünnepélyt.

— **A dányosi rablógylkosok.** Egerben a heten elfogtak egy kőbor cigánycsapatot; a kihallgatásuknál eszközölt daktiloszkopiai vizsgálatok kétségtelenül bizonyították, hogy közülök többen részt vettek a dányosi rémes rablógylkosságban; a cigányokat, kik egy ideig az egri törvényszéki börtönben voltak letartóztatva, hétfőn Budapestre szállították. A régebben már elfogott főcinkos Kolompár Balog Tutta, már beismerésben van, míg a többiek állhatatosan tagadnak.

— **A jövő körzője!** Szénásy Béla magyar gyártmányu új szabadalmazott fejes körzőt a legjobbak. Kapható: **Betegh Pál és Társa** könyv-, papir-, író- és **rajzszerekkereskedésében** Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. sz. a.

— **Olcsobb lett a hús.** A mai nagy drágaság mellett, szívesen hozzuk a közönség tudomására, hogy Balassy Ignác mészáros és hentes Kossuth-utcai üzletében a marhahús kilója 56 kr (1 K 12 fillér). Ugyanott naponta friss virsli, parizer, lengyel kolbász, szafaládé, zsir és finom kolbász kapható.

Kiadja: **Betegh Pál és Társa** újságkiadó intézete.

410—907. vhtó. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1906 évi 3022. számú végzése következtében Dr Valentsik Ferenc ügyvéd által képviselt Székelyudvarhely város javára Dr Gyarmathy Dezső szentpáli lakos ellen 1080 K s jár erejéig 1906. évi július hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2900 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ökör, 2 ló, 1 bika és széna nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1906. évi V. 2016. sz. végzése folytán 1080 K tőkekövetése, ennek 1901. évi február hó 4. napjától járó 8 százalékos kamatai 1/3

százalék váltódíj és eddig összesen 116 K 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Homoródszentpálon alperesnél leendő eszközölésére 1907. évi október hó 8-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén bécsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1907. évi szeptember hó 14-ik napján.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

4566—907. szb. sz.

Pályázati hirdetés.

Eltávozás folytán Székelykeresztúr nagyközségben megüresedett II ik szülésznoi állásra ezennel pályázatot hirdetek. Ennek folytán felhívom az érdekelteket, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat folyó hó 30-ig hozzám annál is inkább adják be, mert ellenesetben azokat tekintetbe nem veszem.

Javadalmazás:

100 korona fizetés, 40 korona lakbér. Kötelességeinek teljesítésére vonatkozólag a vármegyei szabályrendeletben foglaltak az irányadók.

Székelykeresztúr, 1907. szept. 4.

Főszolgabíró távol:

BIRÓ, szolgabíró.

17—907. kp. jkv. sz.

Bérbeadó korcsmaház italméresi joggal.

Felsőboldogfalva község a tulajdonát képező korcsmaházát italel-árusítási joggal együtt 1907. évi október 7-én d. e. 9 órakor három egymás után következő évre a község házábanál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek bérbeadja.

Az árverezési feltételek a felsőboldogfalvi körjegyző irodájában napoként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felsőboldogfalva, 1907. szept. 14.

Péter Mózes, Ferenczy Lajos,
k. bír. körjegyző.

357—907. szám vhtó.

ÁRVERÉSI HIRDETmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1907. évi 3635. számú végzése következtében Dr Valentsik Ferenc ügyvéd által képviselt Olaszteleki takarékpénztár javára Szabó János kurtaalmási lakos ellen 466 K s jár erejéig 1907. évi július hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 gözmozdony nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró 1907. évi V. 2052. számú végzése folytán 466 K tőkekövetelése, ennek 1907. évi május hó 27-ik napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 138 K 58 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Homoródmáson alperesnél leendő eszközölésére 1907. szeptember 26-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az

A KOSSUTH FERENC által alapított
HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főképviselete Betegh Pál és Társa cégnél Kossuth-utca 31. sz. a. van
 Ügynökségek vármegyeszerte. Elfogad tűz-, jég-, élet- és járadékbiztosításokat. Elsőrendű hazai intézmény.

Érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsárón alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül fog laltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1907. szept. 10-én.

POLLÁK IGNÁC,
 kir. bir. végrehajtó.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Elsőrendű műmalom

Székelyudvarhelyt.

Alólirott a m. t. közönség szives tudomására hozom, hogy Székelyudvarhelyt, a vasúti állomással szemben, a Bethlen- és Bálint-utca saroktelkén 1907. november 15-én

legfinomabb montliszt őrlő műmalmot

hozok üzembe, a mellyel kívánatra mindenféle más közönséges lisztet is kifogástalan minőségben előállítok.

Ezen közszükséglet pótolni hivatott vállalatomat előre is a n. é. közönség jóindulatu szives támogatásába ajánlva, vagyok és maradok

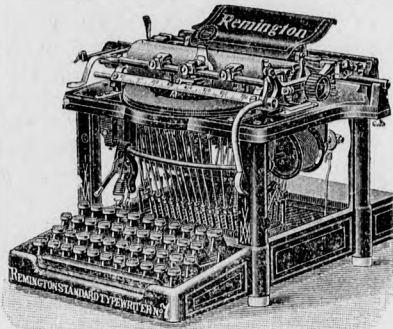
készleges szolgálattal

Agoston Béla
 malomtulajdonos.

Világhírűek az eredeti

Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban. Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben ország-szerte bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2-3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselet Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formuláré lementendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógéppünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségére nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székelyföldi főképviselet, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkelték eredeti árakban kapható: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZEKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi Ien

legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos leveledpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel, leveledpapírosok stb. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabiroisági, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, esomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfűzetek, rajzfűzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények iskolai és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlják modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, fűzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyszejelentések stb. pontos és j u t á n y o s á r o n való elkészítésére. Ajánlják továbbá

— KÖNYVKÖTÉSÉTÜKET —

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olvasó áron kerülnek ki.

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. **Ironok**, fekete, színes és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző tinták, bejegyzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sipok és okarinák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjúsági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcá és szelvénykönyvek.

Körzök,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató deszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs esze, íromappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek szőnyegszögek, kapcsok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára